

“Bubamara” - program socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom

Opci je cilj programa socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom u društveni i gospodarski život zajednice, kroz zapošljavanje radno-okupacionim aktivnostima na primjeru izgradnje plastenika za poljoprivredne aktivnosti tehnološki i ergonomski prilagođene njihovim mogućnostima (jedan plastenik za hidroponski uzgoj na vodenim ili neutralnim supstratima bez zemlje i jedan za hortikulturalni uzgoj), zajedničkim djelovanjem omogućiti osobama s invaliditetom bolji socijalni status. Program je implementiran tijekom 2008./2009. godine zajedničkim naporom Udruge osoba s invaliditetom „Bubamara“ koja je ujedno i glavni nositelj, Grada Vinkovaca, Vukovarsko-srijemske županije, Poljoprivredno-šumarske škole Vinkovci te Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH. Razlozi za pokretanje projekta su postojanje velikog broja osoba s invaliditetom među kojima je značajan broj nezaposlenih, što je ekonomski, socijalni i individualni problem, mali pomaci k zapošljavanju osoba s invaliditetom unatoč poticajima, činjenica da je 45,74% teritorija Vukovarsko-srijemske županije područje od posebnog državnog interesa, činjenica da na području VSŽ nema ovakve vrste pristupa radno-okupacionim terapijama s ciljem zapošljavanja osoba s invaliditetom koje bi se koristile za radnu rehabilitaciju te različita provedba zakona i strategija u području osoba s invaliditetom na terenu, gdje Vukovarsko-srijemska županija zaostaje za ostalim područjima Hrvatske. U Hrvatskoj inače prevladava kompenzacijski (naknade), a ne rehabilitacijski model (radne okupacije). S obzirom da je ostanak u vlastitoj obitelji jedno od osnovnih ljudski potreba koje utječu na sve članove obitelji, projektom se doprinosi procesu deinstitucionalizacije osoba s invaliditetom. Korist od provedbe projekta imalo je 80 direktnih korisnika (od kojih je većina s lakšom mentalnom retardacijom te 15 osoba s tjelesnim invaliditetom), članovi obitelji te osobe s invaliditetom koje će se ohrabriti kroz pozitivan primjer u projektu na aktivnije uključivanje u rad udruga i korištenja usluga javnog i civilnog sektora, kao i učenici i profesori Poljoprivredne škole. Projektom se dugoročno postiže i ekonomski učinak jer osobe s invaliditetom ostaju u vlastitoj obitelji i postaju ravnopravni sudionici koji doprinose zajednici. Zbog blizine mjesta stanovanja i pružanja radne okupacije, izbjegava se smještaj u ustanove. Na taj

način znatno se smanjuju troškovi socijalnih usluga. U Udruzi „Bubamara“ uključeno je 1 400 ljudi različitih dobnih skupina, od kojih je 45% od 15 do 64 godine, a svi su nezaposleni i socijalno isključeni. Projekt je orijentiran osobama s invaliditetom koje su suočene s različitim oblicima invalidnosti te su kao takve usmjerene na pomoć osoba u svojoj životnoj sredini. Riječ je o osobama koje posjeduju specifične vještine i sposobnosti te želu za aktivnim sudjelovanjem u široj zajednici. Nositelj je aktivnosti Udruga za pomoć osobama s invaliditetom Vinkovci, dionici za implementaciju intervencije Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija i Poljoprivredno-šumarska škola Vinkovci, a intervenciju financira Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. Partneri uključuju korisnike svojih usluga u radnu terapiju osoba s invaliditetom te provode sve aktivnosti oko njihova uključivanja (prijevoz, osmišljavanje plana rada, stručno vodstvo, itd.), zajedno promoviraju mogućnost osavršavanja osoba s invaliditetom te njihovo osnaživanje za aktivno sudjelovanje u društvu, financijski podržavaju održivost projekta, stručno se angažiraju u pružanju usluga korisnicima projekta te pružaju profesionalnu podršku projektu i sudjeluju u dodatnoj edukaciji za potrebe projekta. Metode rada bile su: Swot analiza, utvrđivanje dionika projekta, pisanje i prijava projekta na objavljeni javni natječaj Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, rješavanje imovinskih odnosa i ishođenje akata za gradnju plastenika, postupak javne nabave, rješavanje infrastrukture i izgradnja plastenika, javna nabava opreme i opremanje plastenika, tehnički pregled s uporabnom dozvolom i korištenje plastenika s

plasmanom proizvoda. Model zapošljavanja osoba s invaliditetom kroz radno-okupacione aktivnosti na primjeru izgradnje plastenika za poljoprivredne aktivnosti tehnološki i ergonomski prilagođene za njihov rad s ciljem uključivanja u društveni i gospodarski život zajednice, u cijelosti je primjenjiv i u drugim sredinama. Projekt je završen i izveden u cijelosti u skladu s projektnim prijedlogom koji je prijavljen Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, a od početka implementacije do evaluacije intervencije proteklo je 15 mjeseci. Postupak javne nabave donosi nepredvidive prepreke koje usporavaju planiranu dinamiku realizacije projekta. Projektom se postiže unapređenje postojećih usluga prvenstveno kroz individualni pristup pojedinom korisniku, detektiranjem njegovih sposobnosti i sklonosti. Ujedno, dugoročno se postiže i ekonomski učinak koji osobe s invaliditetom ostavljaju u vlastitoj obitelji i čini ih ravnopravnim sudionikom koji doprinosi vlastitoj zajednici.

Mandica Sanković

Grad Vinkovci
mandica.sankovic@gmail.com

Dragana Leko

Vukovarsko-srijemska županija
dragana.leko@vuszh.hr

Tihomir Vida

„Bubamara“ - udruga osoba s invaliditetom Vinkovci
<http://bubamara.hr/>

Marinko Džakula

Poljoprivredno-šumarska škola Vinkovci
<http://ss-poljoprivredno-sumarska-skole.hr>